

Zuzana Luňáková

zuzana.lunakova@economia.cz

Přijde s pár akciemi na valnou hromadu a ví, že za několik vhodných i nevhodných otázek si odnese pět až sedm tisíc korun. „Profesionální“ narušitelé valných hromad se dobře užívají. A právě jim začínají žně. Ročně se podle agentury Čekia koná více než 2300 valných hromad – z toho víc než třetina připadá na nejbližší týden.

„Vhodná je každá valná hromada, na kterou mám akcie. Důležité je nenechat se odradit vražednými pohledy a vydržet,“ říká minoritní akcionář, se kterým HN mluvily a který si z docházení na valné hromady udělal svůj druhý byznys.

Peníze? Jak jste na to přišli?

Vystudovaný právník přesně ví, na co se zeptat. „Jsou to otázky nejruznějšího typu od strategie společnosti po rozbor plánovaných kroků. Mám právo na odpověď a to valnou hromadu protáhne o hodiny, na což má málokdo náladu. Pak jen čekám, co mi nabídnou za odchod.“ Nikdy však nepoužije slovo „peníze“. Částku, za kterou je ochotný odejít ukáže na kalkulačce či mobilu, zabírá prý také věta „Kdybych měl na dobrou večer, vůbec bych tu nebyl“.

Nekoneční dotazovatelé na valných hromadách jsou ale jen „nižší liga“ a jejich odměny se pohybují v řádech tisíců korun. „Vyšší liga“ jsou ti, kteří své aktivity na valných hromadách dotáhli tak daleko, že jimi napadené firmy mluví o zločinu. Jezdí po valných hromadách, hledají formální chyby v jejich průběhu a usnesení napadají u soudu. Na prodeji pár akcií s hodnotou tisíců korun pak vydělávají i statisíce.

„Protože soudy nejsou schopné reagovat dostatečně rychle, firma má zablokované rozhodování. Když takový akcionář napadne více hromad za sebou, je to proces na několik let. Firma pak raději od něho

akcie vykoupí,“ říká Jan Rakušan z právní kanceláře Havel Holásek.

Je však těžké odlišit, co je čiré vydírání a kdy se pouze akcionář stará o svá práva. V řadě případů dal soud minoritním akcionářům za pravdu. Nedávno například vyhověl žalobě minoritního KKCG Industry a rozhodnutí valné hromady společnosti Vítkovice prohlásil za neplatné. Tento spor je však součástí několikaleté války o Holding Vítkovice.

„Každý akcionář má právo účastnit se valné hromady a využít svých práv,“ říká Pavel Fabian, jednatel firmy Správa Společností, která organizuje valné hromady a která se i dnes setkává s tím, že minoritní akcionáři jsou ochotni odejít až za úplatu či napačnou usnesení u soudu. Podávat žaloby totiž lze z jakéhokoliv, byť i vykonstruovaného důvodu. I o zjevně nesmyslné žalobě musí soud rozhodnout a to pak blokuje odsouhlasená rozhodnutí firmy.

V minulosti byly takovéto případy časté. I proto v roce 2005 prošel zákon, díky kterému došlo u některých podniků k vytěsnění malých akcionářů. Stále však existuje mnoho firem, kde minoritní akcionáři hrají i dnes hlavní roli.

„S útoky minoritních akcionářů vyděračů se u některých společnostech

Vhodná je každá valná hromada, na kterou mám akcie. Důležité je nenechat se odradit vražednými pohledy a vydržet.

S útoky akcionářů – vyděračů se u některých společnostech stále setkáváme. Chce-li jim firma čelit, bez právní pomoci se neobejde.

stále setkáváme. Chce-li jim firma čelit, bez právní pomoci se neobejde. Stojí totiž proti profesionálům, kteří velmi dobře znají právní úpravu,“ říká Aleš Kubáč z advokátní kanceláře Ambruz & Dark.

V poslední době se stále častěji s „problématickými“ minoritními akcionáři setkávají i zemědělské podniky převážně na východě Čech. „Máme akcionáře s jedním procentem akcií. Už obesílá ostatní akcionáře s nabídkou na odkup, ale víme, že jeho snahou není ochrana malých akcionářů, ale dostat se k podílu, který mu umožní svolat mimořádnou valnou hromadu a pak na prodeji svého podílu vydělat víc, než za kolik ho získal,“ říká Marcela Dobšová z firmy Zepo Bělohrad.

Problémy společností s minoritními akcionáři mohou vést i k tomu, že řada firem zvolí své sídlo v jiné zemi. „Právě to, jak funguje české právo a soudy i co se týče valných hromad, vedlo všechny firmy, které vstupovaly na pražskou burzu, k tomu, že vytvořily holding v Nizozemsku nebo Lucembursku,“ řekl Petr Kobilic, generální ředitel Burzy cenných papírů Praha. Na valnou hromadu do Nizozemska jen málokterý minoritní akcionář dorazí.

Akcionář Hodina

Asi nejznámějším minoritním akcionářem v Česku je Aleš Hodina. Podle dostupných informací v roce 1999 se třemi akciemi Komerční Banky podal žalobu na neplatnost jednoho z usnesení valné hromady banky a zmrazil proces upisování nových akcií. Banka přitom nutně potřebovala navýšit kapitál, protože jí jinak hrozil krach. Tehdejší místopředseda vlády Pavel Rychetský dokonce prohlásil, že důvody, které vedly Hodinu k tomuto činu, považuje za „nízké a nečestné“.

Sám Hodina, který ročně navštíví více než deset valných hromad, se však takovým nařčením brání. „Já jen poukazuji na problémy a na situace, kdy se obohacuje hlavní akcionář. Moje nařčení parafrázuji větou Zloděj křičí chyťte zloděje,“ řekl HN Hodina s tím, že odsuzuje všechny minoritní akcionáře, kteří by po firmách požadovali peníze za odchod. „Být tam z tohoto důvodu je zvrženímhodné.“